

WERKEN AAN EEN FORMATIEVE CULTUUR

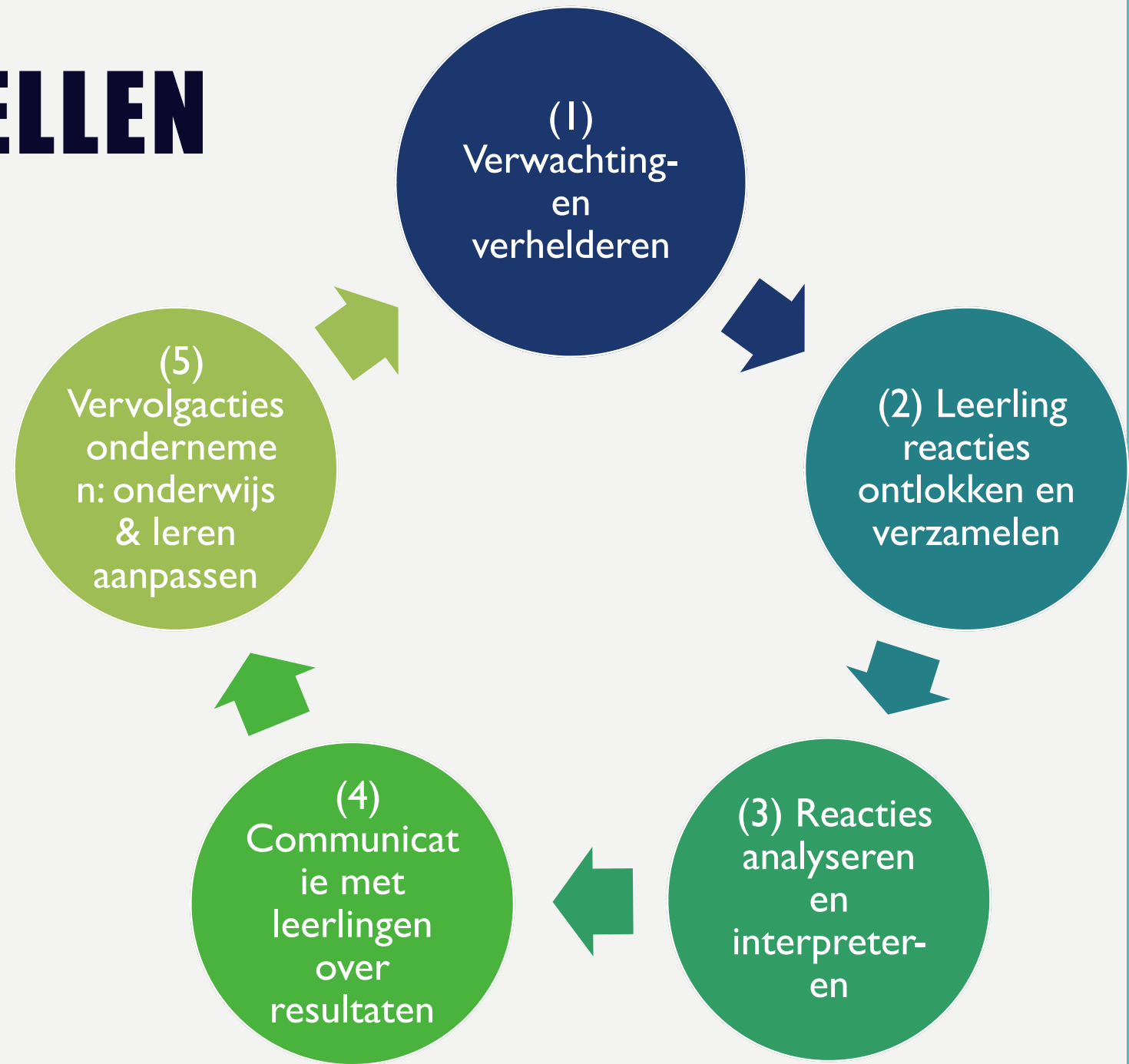
BAS SCHOTPOORT – CONRECTOR HAVO
VALENTINA DEVID – TEAMLEIDER HAVO

**VOORTGEZET
LEREN** Een campagne van
VO-raad met Schoolinfo

Leerlingen motiveren
met toekomstgericht
onderwijs

1. DOELEN STELLEN

- 5 fasen als uitgangspunt van de sessie
- Is dit voor iedereen bekend?

BEDOELING VAN DEZE INSPIRATIESESSIE

Je doet ideeën op
hoe je een FE
cultuur kan
vergroten.

Je kan kritisch kijken
en reflecteren op de
situatie op je eigen
school.

ONTSTAAN? URGENTIE?

Waarom?

Problematiek

Motivatie

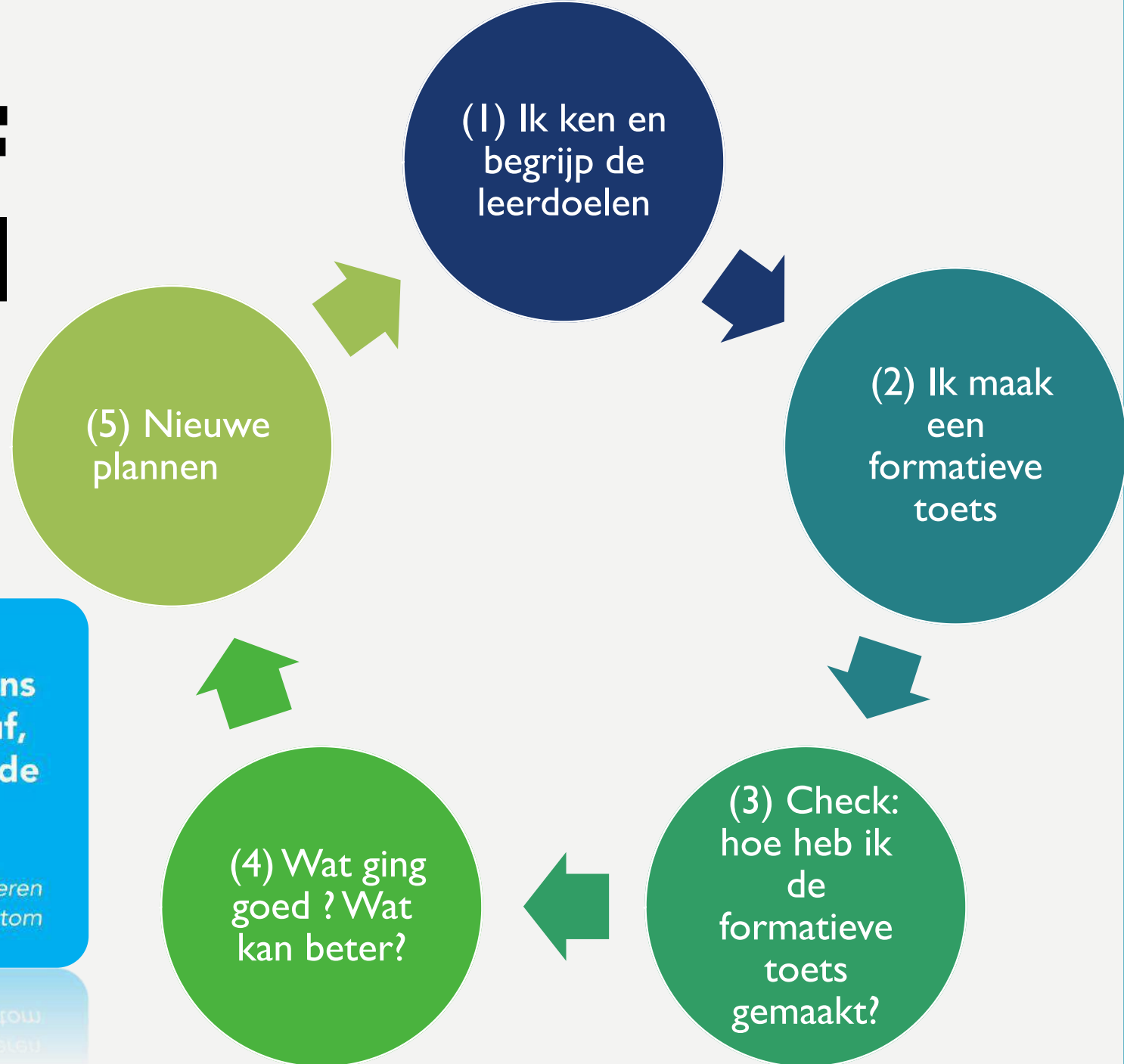
Gebrek aan
eigen
identiteit havo

BETEKENISVOL ONDERWIJS

FORMATIEF EVALUEREN

Jongen (10) over toetsen: volgens mij is de toets vooral voor de juf, zodat ze weet wat ze de volgende keer beter uit moet leggen.

OM
DENKEN

*Omdenken door kinderen
Uit ons boek Omdenken is stom*

OM
DENKEN

*Omdenken door kinderen
Uit ons boek Omdenken is stom*

TURN & TALK: NIEUW INZICHT

ANDERE SCHOLEN

Zelfregulering: stimuleren van een actieve houding en eigenaarschap bij leerlingen.

Motivatie: aansluiten bij de 'drive' om te leren.

Verdieping van kennis en vaardigheden (diep leren).

Ononderbroken ontwikkelingsproces van leerlingen bevorderen.

Reactie op de toetscultuur (leren voor een cijfer).

Samen werken aan
formatief
evalueren

ONS DOEL:

Betekenisvol leren

=

Betekenisvol toetsen

BEWUST!HAVO

Havoteam
→ & plan
Bewust!Havo

Havo 1:
Formatief leren

Havo 2:
Formatief leren &
Vakoverstijgend
leren

Havo 3: Eerder
afsluiten +
verdieping &
beroepenmarkt

Havo 4: In
ontwikkeling
LOB

DE AANPAK

- Praktijkonderzoek als basis en evidentie
- Maandelijkse bijeenkomsten met docenten: samen concept verhelderd en doelen gesteld.
- Innovatiegelden – 20 taakuren p.p.
- Implementatieplan opgesteld (op basis van behoefte)
- Intervisie aan de hand van de 5 fasen
- Lesbezoeken
- Buddy's: samen ontwikkelen en leren
- SLO – leernetwerk: professionele ondersteuning op vakgebied
- Speciale ouderavonden (2)
- Appgroep: successen delen, vragen stellen, hulp inroepen.

ANDERE SCHOLEN: WAT WERKT?

FE op alle lagen: in de klas, in de teams, bij de schoolleiding.

Perspectief van leerlingen centraal: in alle vakken en bij alle leraren is FE zichtbaar.

Samen structureel leren: gezamenlijk ontwikkelen, observeren en concluderen.

Successen vieren en zichtbaar maken.

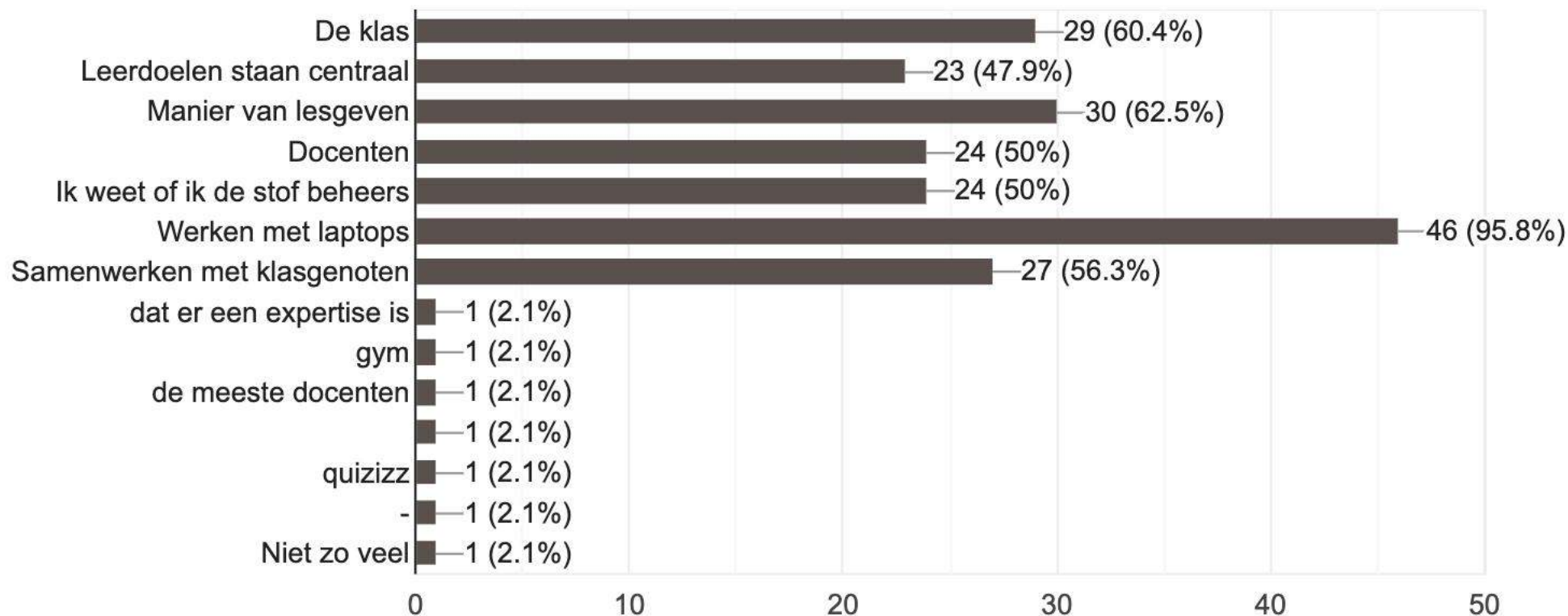
Niet alleen bottom-up, maar naast ruimte ook regels en ruggesteun schoolleiding.

Samen werken aan
formatief
evalueren

EFFECT HET EERSTE JAAR?

Wat vind je leuk/prettig? Je kan meerdere antwoorden selecteren.

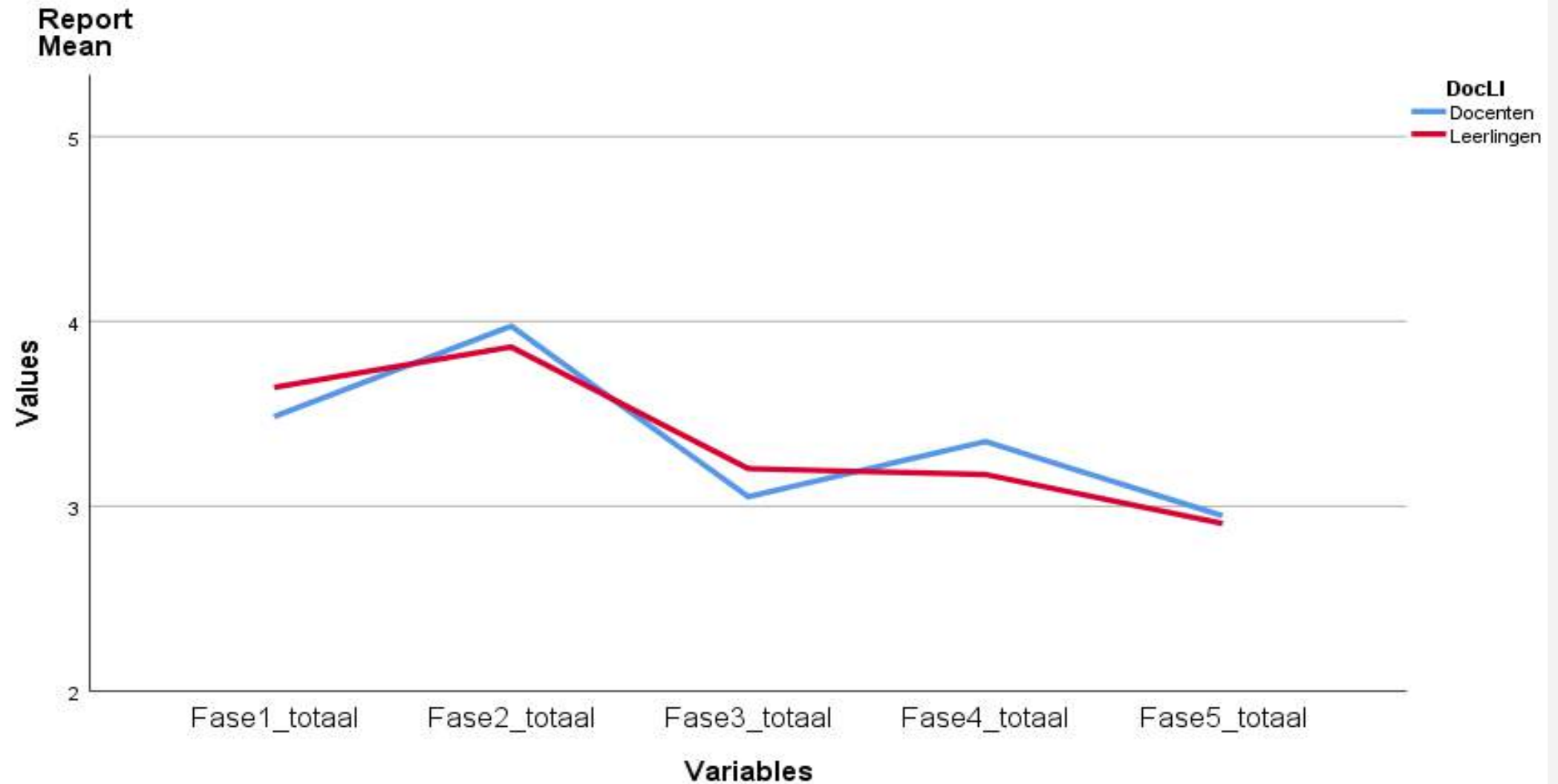
48 responses

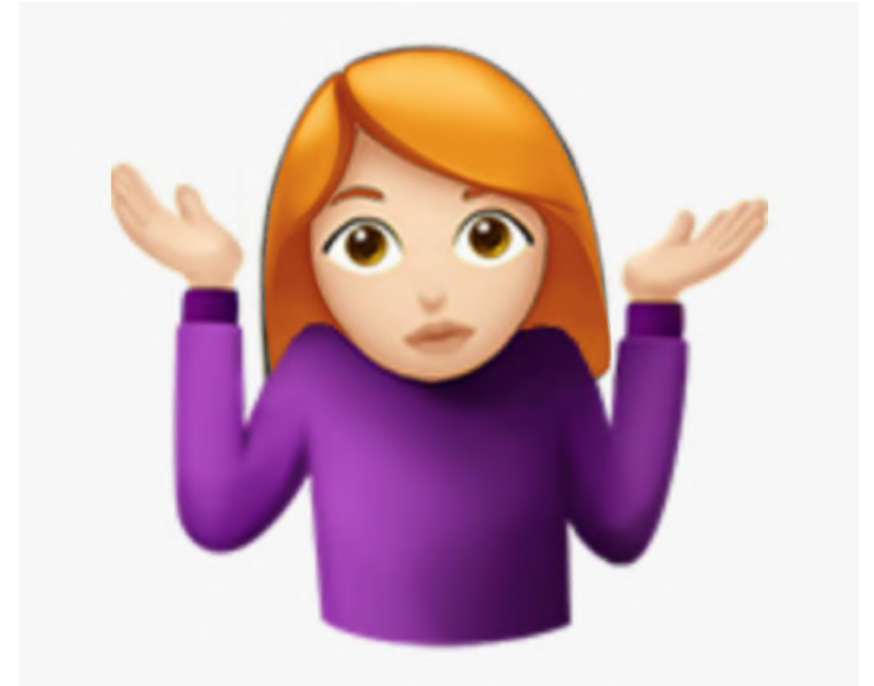
WAAROM VIND JE HET FIJN OM MET LEERDOELEN TE WERKEN?

- *Omdat ze het goed uitleggen waardoor ik meest al alles begrijp en daardoor word het makkelijker*
- *Als je die leerdoelen beheerst dan weet je zeker dat je de toets voldoende kan maken*
- *Dan weet je wat je al kan en waar aan je nog moet oefenen.*
- *Je hebt een doel om aan te werken*

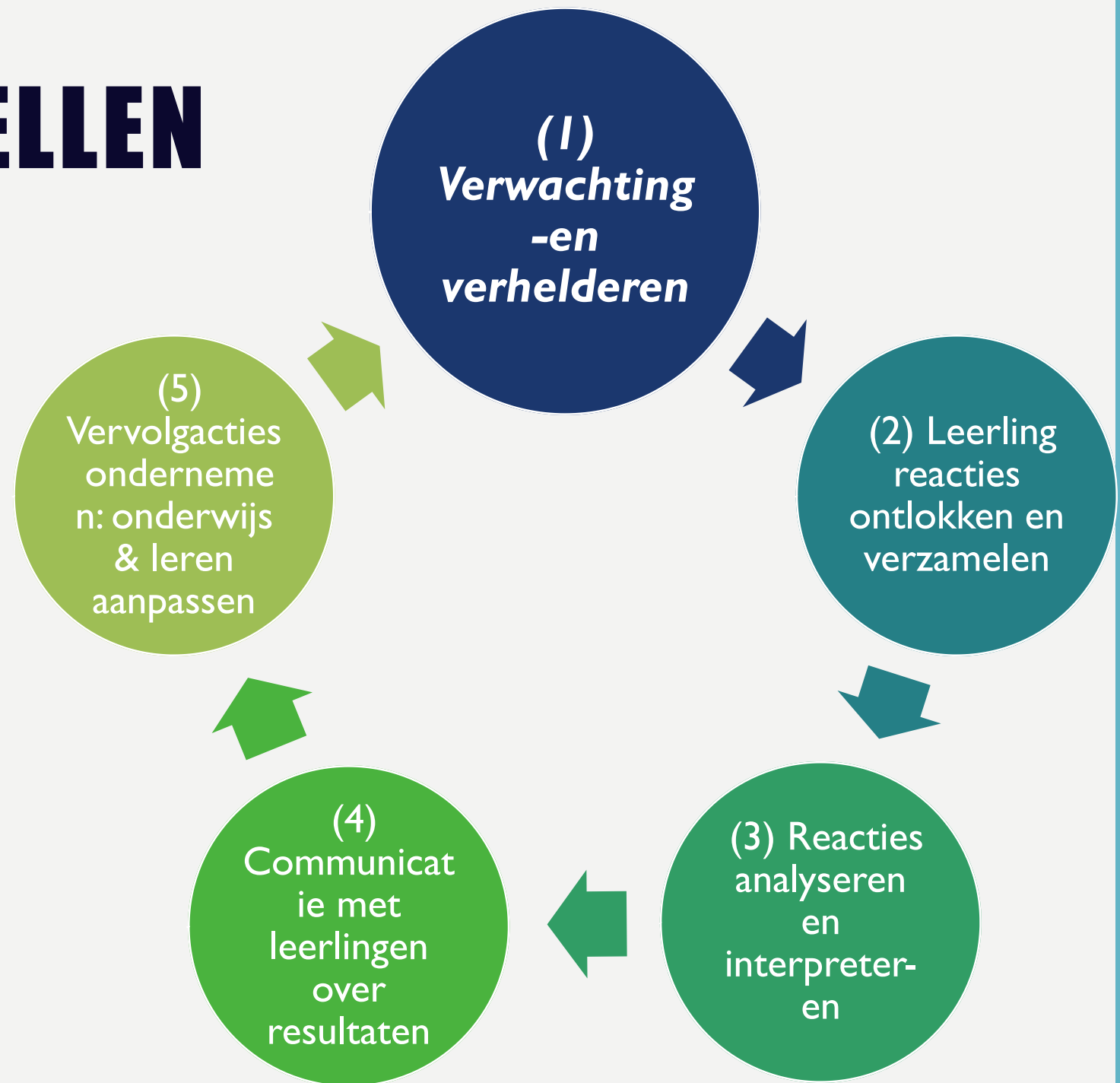
DOCENTEN & LEERLINGEN

**OKE ALLEMAAL
LEUK EN
AARDIG MAAR
HOE GAAT DIT
U HELPEN?**

1. DOELEN STELLEN

EVEN HELDER KRIJGEN

padlet

1. Wat is voor jou het **doel** van Formatief evalueren?
2. Wat levert formatief evalueren **jou** op?
3. Wat levert formatief evalueren de **leerlingen** op?
4. Welk **probleem** lost het op?
5. Welke **vragen** heb je over formatief evalueren?

FORMATIEF EVALUEREN =

- Alle activiteiten die leerlingen en docent uitvoeren om de leeractiviteiten van leerlingen in kaart te brengen, te interpreteren en te gebruiken om betere beslissingen te maken over vervolgstappen. (Black & Wiliam, 2008)
- Het doel van formatief toetsen is leerlingen zelfregulerende vaardigheden aan te leren die een stabiele motivatie voor de leertaken creëren, leerresultaten verbeteren en een intrinsieke motivatie creëren voor een levenlang leren.

(Clark, 2012)

marant.nl

**Formatief
evalueren: mosterd
vòòr de maaltijd -
Marant**

BELANG VAN FORMATIEF EVALUEREN LITERATUUR:

Formatief evalueren kan leiden tot meer motivatie, eigenaarschap en zelfregulatie bij leerlingen.

(Stobart, 2008; Van der Ploeg & Van Engen, 2017).

Formatief evalueren kan leiden tot beter onderwijs en betere leerprestaties.

(Briggs, Ruiz-Primo, Furtak, Shepard, & Yin, 2012; Kingston & Nash, 2011; Ruiz-Primo & Furtak, 2007; Van der Ploeg & Van Engen, 2017; Wiliam, Lee, Harrison, Black, 2004).

OLIEVLEKWERKING

- Hoe ziet dat er dan uit?!
- Gaat dat vanzelf?
- Wat is er voor nodig?

KOERS

- De koers vertelt waar je als school naar toe wilt, wat je wilt bereiken.
- De koers geldt voor een beperkt aantal jaren. In die jaren wil je de doelen die je in de koers verwoordt bereiken.

1. Worden er de juiste gesprekken gevoerd bij u op school?
2. In hoeverre is er sprake van openheid en nieuwsgierigheid bij u op school?
3. Welke interventies worden er uitgezet?
4. Is er een gedeeld concept?
5. Is er sprake van een gemeenschappelijke taal?

CONCEPT

- Onder de doelen liggen concepten.
 - Een concept bestaat uit:
 - Wetenschappelijke inzichten, literatuur;
 - Persoonlijke ervaringen, waarop wel of niet is gereflecteerd, gedeeld of niet;
 - Opvattingen over je vak, maar ook dieper: je mensbeeld.
 - Ieder mens heeft subjectieve concepten, die bepalen welke keuzes hij/zij maakt in het werk.
- (Subjectieve) Concepten worden niet altijd goed besproken. Je denkt snel dat je het over hetzelfde hebt. Dat kan ertoe leiden dat je het concept ook snel weer loslaat als het tegenzit.

Soms is de eigen praktijk te veel het uitgangspunt en trekt men vanuit daar conclusies voor *concept* en *koers*.

Vaak begint het met een discussie over de *koers* en springt men daarna meteen naar de *praktijk*. Dan is er geen stevige basis in gedeelde concepten.

Probeer het *concept* te expliciteren, zodat er een stevig anker is bij tegenvallers.

PENDELEN TUSSEN:

KOERS

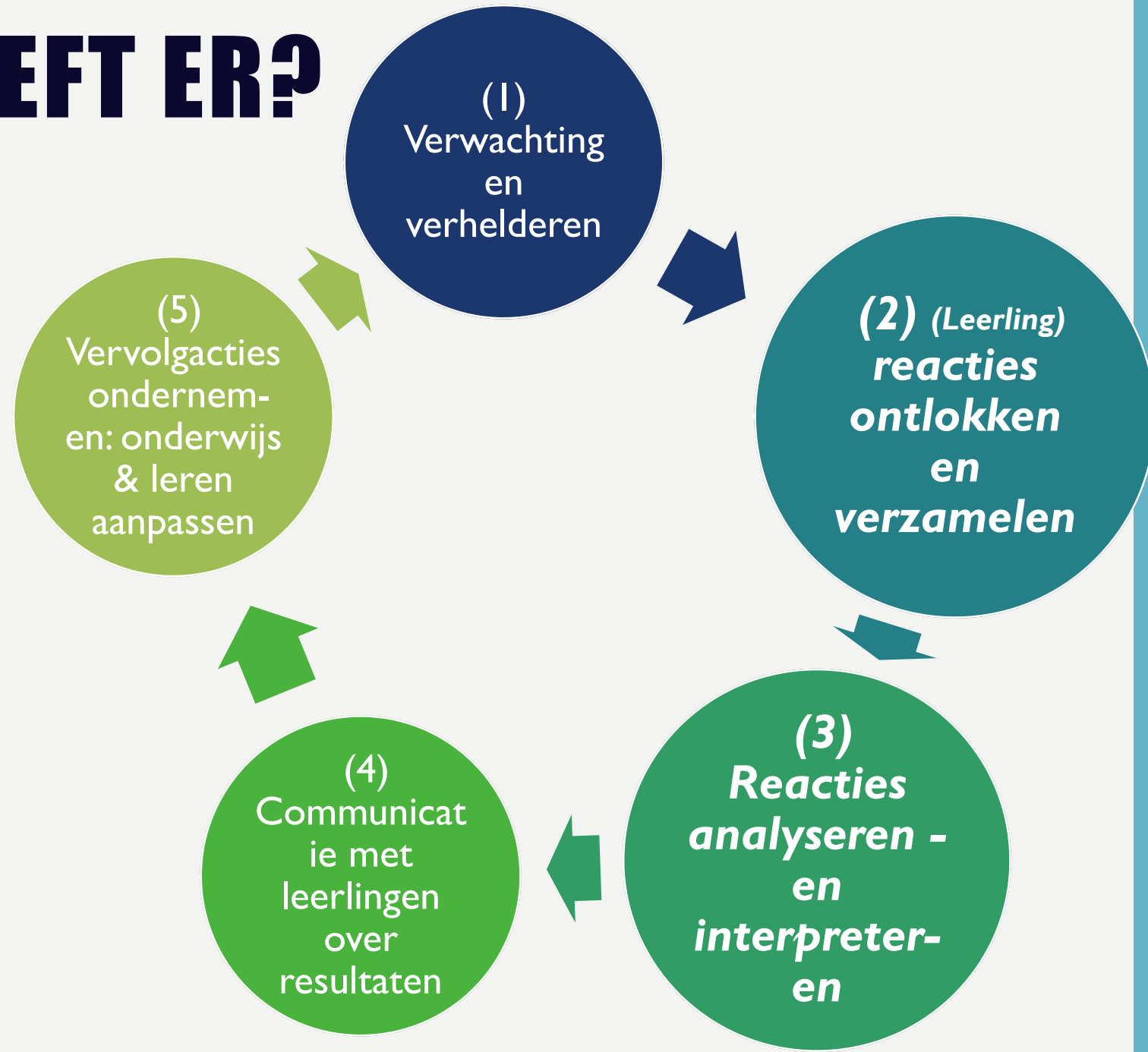
CONCEPT

PRAKTIJK

2 & 3 WAT LEEFT ER?

- Doorvragen...?

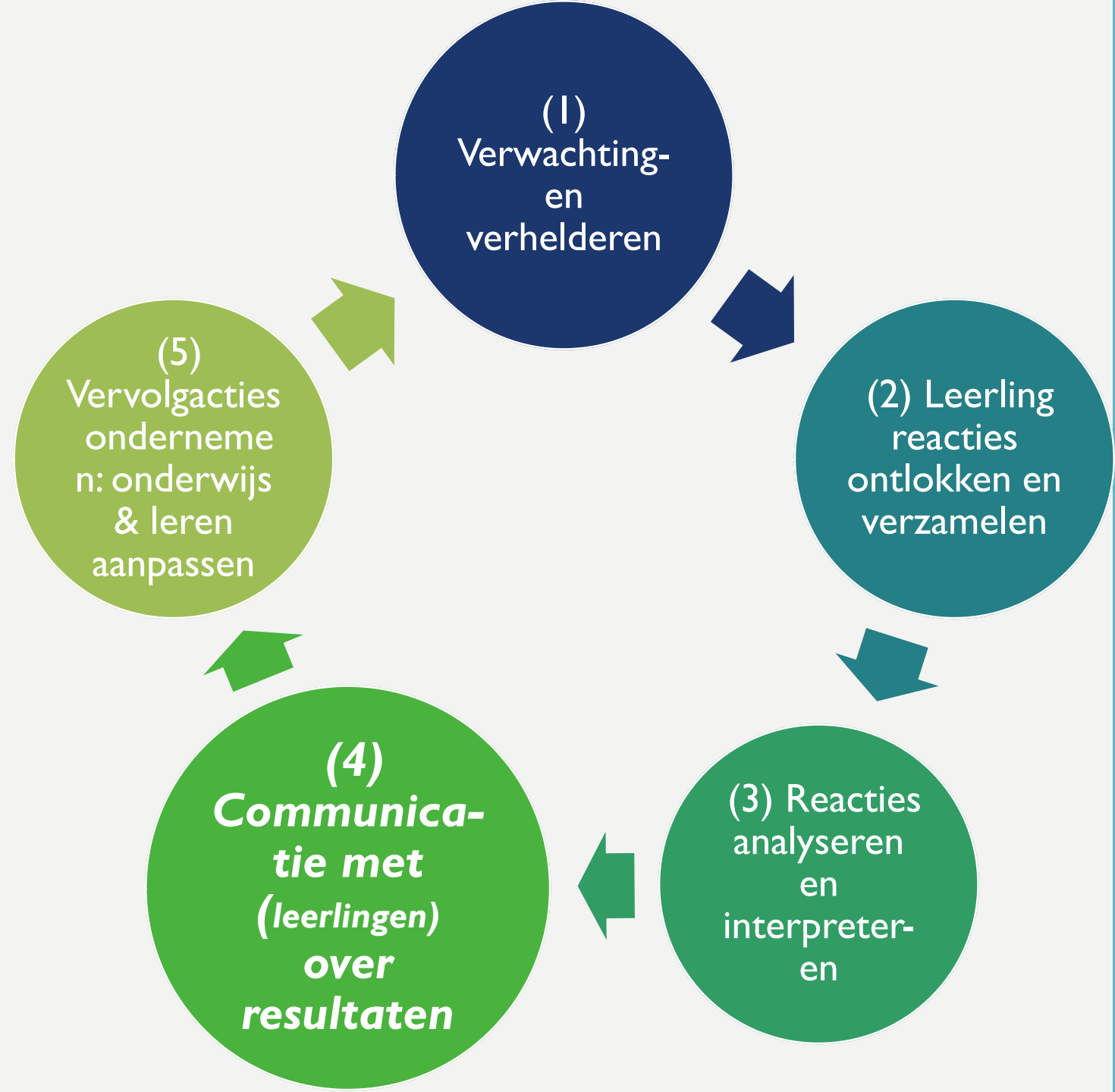
WAAR STAAT UW EIGEN ORGANISATIE?

- Omschrijf voor jezelf waar jouw organisatie nu is.
- Ga staan op de lijn van 1 tot 10.
 - Is de koers helder?
 - Is er sprake van een gedeeld (werk)concept?
 - Wordt FE toegepast in de praktijk?

4. FEEDBACK

- Is er een cultuur van feedback?
- Wordt er bij elkaar in de les gekeken?
- Wordt er van elkaar geleerd?
- Worden er good practices gegeven?

AAN DE SLAG: (PEER)FEEDBACK

1. Vertel je degene naast je in 10 minuten waar je school nu staat, waar je naartoe wilt en hoe jullie dat nu denken te gaan doen.
2. De volgende 10 minuten mag de luisteraar vragen stellen om de **koers, concept** en **praktijk** helderder te krijgen.
3. Daarna draaien we om.

1. Wat valt je op?
2. Welke interventies worden er gepleegd?
3. Is er een gedeeld concept?
4. Is er sprake van een gemeenschappelijke taal?
5. Worden er de juiste gesprekken gevoerd?
6. Wat kan je leren van het verhaal van de ander?
7. Zijn er gemeenschappelijke succesfactoren?

STELLINGEN /VRAGEN

Is dit een feit of is dit een overtuiging?

Wat heeft formatief evalueren voor zin, ik doe die dingen toch al?

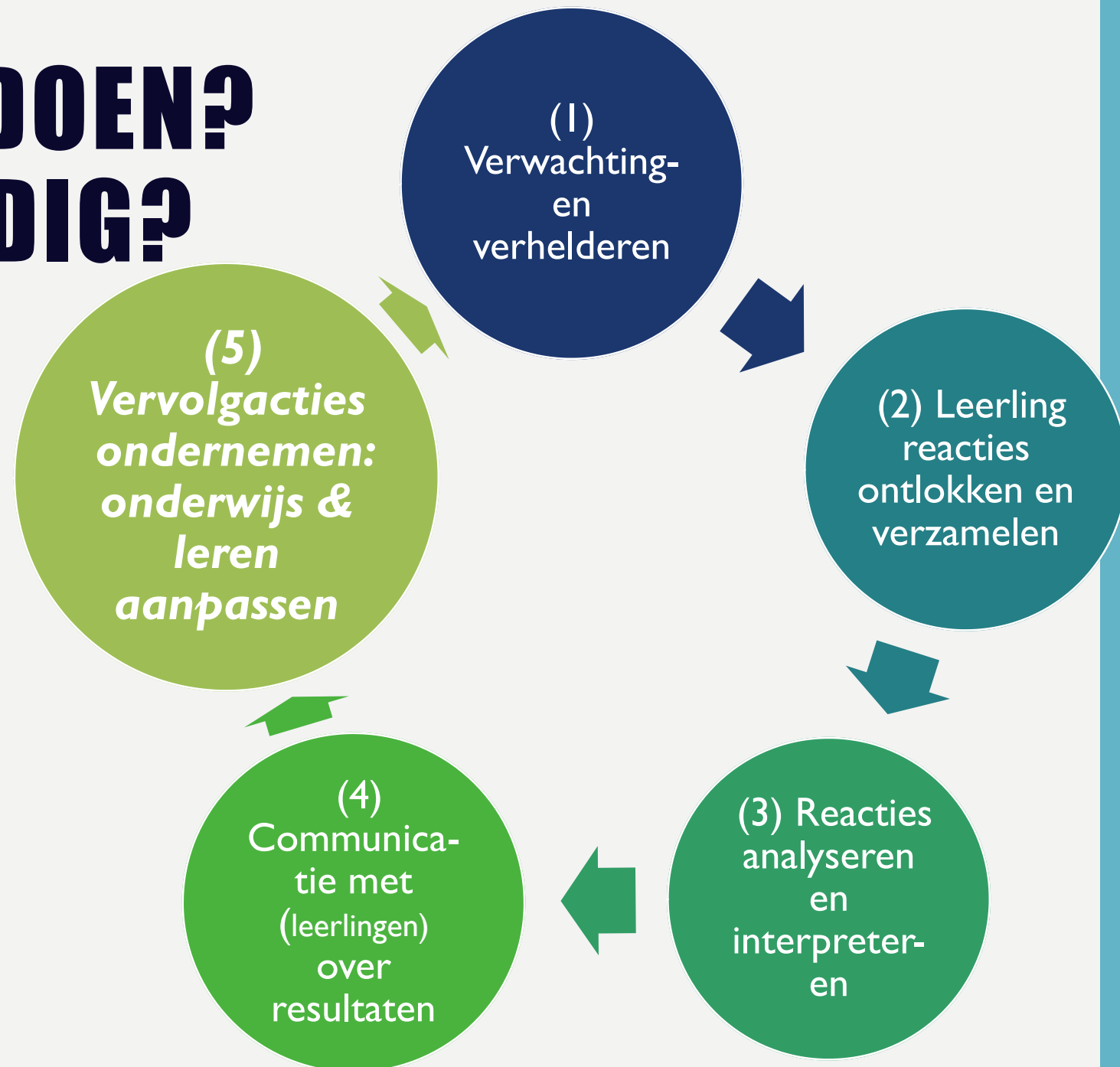
Dit is weer zo'n nieuw iets... waarom zou ik daar nog aan mee doen. Over 2 jaar hoor je er niks meer over.

Formatief evalueren werkt alleen als we allemaal hetzelfde doen.

Welke hoor jij nog meer?

Wat is de gemene deler?

5. WAT GA JE DOEN? WAT IS ER NODIG?

RANDVOORWAARDEN

1. Ruimte om te experimenteren.
2. Fouten mogen maken & herstellen.
3. Gedeelde visie, normen, doelen en verwachtingen.
4. Staat de schoolleiding achter de plannen → het stimuleren & faciliteren van professionaliteit.
5. Nadenken over: taken en verantwoordelijkheden van diverse betrokkenen.

1. Docenten, schoolleiders, bestuurders, leerlingen en ouders.
2. Ouders: zij zullen mogelijk immers een ander type informatie over leerprestaties van hun kind ontvangen van de school.

Succes?: wanneer bent u als school tevreden met de behaalde resultaten en wanneer niet?

BENODIGDHEDEN VAN DOCENTEN

1. Concept begrijpen.
2. Intrinsieke motivatie.
3. Bereidheid kritisch te reflecteren op leerresultaten van leerlingen en het eigen functioneren.
4. Geloof dat zij (docenten) het verschil kunnen maken (Schildkamp et al., 2014).
5. Integreren v.d. verzamelde informatie in de instructie → sterke vakdidactische kennis nodig. (Datnow et al., 2012).
6. Investerings in de professionalisering van docenten:
 - ICT, data-analyse
 - vakdidactiek,
 - het geven van feedback
 - professionele leergemeenschappen.
 - (Schildkamp et al., 2014).

MEER WETEN?

Valentina Devid

info@leer.io

0651709534

www.leer.io

Dankjewel & succes

LEER

ONDERWIJSADVIES

Valentina Devid

